

Fra: Sunnevåg Kjell Jostein <kjsu@kt.no>
Sendt: 12. april 2024 13:48
Til: Hovde Randi
Kopi: post; Falkanger Hanne L.; Tor Tvedt
Emne: Møte med Postutvalget 19. mars 2024 – Konkurransetilsynets innspill
Vedlegg: Om KT, konkurranse og posttjenester.pptx

Det er ikke ofte du mottar e-post fra kjsu@kt.no. [Finn ut hvorfor dette er viktig.](#)

Hei Randi

Takk for at vi fikk anledning til å møte Postutvalget her i Bergen, og presentere våre synspunkter på noen av de problemstillinger som utvalget jobber med.

Jeg har lagt ved presentasjonen som vi holdt. Som lovet kommer også en oppsummering av vårt hovedbudskap som ble fremlagt på møtet.

Ta gjerne kontakt om vi kan bidra ytterligere.

Konkurransetilsynets innspill

Konkurransetilsynet viser til møte med Postutvalget 19. mars 2024 om ulike temaer knyttet til utvalgets arbeid med å utrede leveringspliktige nasjonale posttjenester. Tilsynets innspill til Postutvalget kan oppsummeres med følgende hovedpunkter:

- Det er viktig å klargjøre de samfunnsmessige målsettingene på postområdet. Dette danner grunnlaget for en nærmere spesifisering av posttjenestenes innhold og krav til disse.
- Selv om posttjenester i utgangspunktet er en enkel tjeneste som går ut på å frakte et produkt fra punkt A til B, kan deler av tjenestene utgjøre et naturlig monopol. Ulike forhold kan medføre at det ikke er lønnsomt å tilby tjenestene under normal konkurranse. Gitt samfunnsmessige målsettinger på postområdet er det naturlig å definere den delen av disse tjenestene som ikke lønnsomt kan tilbys på kommersielt grunnlag, som en universell tjenesteforpliktelse (i engelskspråklig sammenheng benyttes gjerne begrepet "Universal Service Obligation" (USO) på postområdet).
- Konkurransetilsynet mener det bør vurderes å benytte anbudskonkurranser ved tildeling av statsstøtte for å tilby leveringspliktige posttjenester. På denne måten kan en dra nytte av fordelene ved konkurranse og sikre at staten ikke betaler mer enn det koster å produsere tjenestene. Staten bør undersøke muligheten for konkurranseutsetting på en slik måte at det legges til rette for ulike kombinasjonsmuligheter.
- Leveringspliktig aktør vil kunne ha distribusjonskapasitet utover oppdraget med leveringspliktige posttjenester. Av hensyn til samdrifts- og stordriftsfordeler bør restkapasitet knyttet til leveringspliktige posttjenester kunne utnyttes. Se nærmere omtale i Konkurransetilsynets høringsuttalelse 2018 til rapport fra arbeidsgruppe om like konkurransevilkår for offentlige og private aktører: <https://konkurransetilsynet.no/decisions/horingsuttalelse-rapport-fra-arbeidsgruppe-om-like-konkurransevilkar-for-offentlige-og-private-aktorer/>.

- Restkapasiteten vil kunne benyttes til ulike offentlige oppgaver eller den kan brukes som innsatsfaktor i konkurranseutsatt virksomhet, både av leveringspliktig aktør eller av andre kommersielle aktører. Konkurransetilsynet har ikke nå grunnlag for synspunkter på hvilke oppgaver som vil være samfunnsøkonomisk effektivt å inkludere.
- Dersom den leveringspliktige aktøren benytter restkapasiteten til å konkurrere i konkurranseutsatte markeder, må det utredes hvilke konsekvenser statsstøttet finansiering av leveringspliktige posttjenester vil ha for konkurransen i ulike konkurranseutsatte markeder. Utnyttelse av restkapasitet vil kunne føre til anførsler om kryss-subsidiering, underprising og ulike konkurransevilkår. Ulike konkurransevilkår kan både føre til at konkurrenter presses ut av disse markedene og til å redusere etableringsinsentiv. Overkompensasjon til leveringspliktig aktør vil også kunne redusere aktørens insentiv til effektivisering og innovasjon. For å sikre at statsstøttet leveringspliktig aktør og andre aktører står overfor like konkurransevilkår, bør ulike tiltak vurderes, herunder hvordan konkurrenter kan gis tilgang til statsstøttet distribusjonsnett på ikke-diskriminerende vilkår.
- Spørsmålet om lovligheten av statsstøtte er det ESA som har kompetanse til å vurdere, og et sentralt premiss er at det ikke betales mer i statsstøtte enn det koster å produsere tjenesten. I tillegg til at dette er viktig for at reglene for statsstøtte overholdes, vil det også begrense mulighetene for kryss-subsidiering mellom markeder som er skjermet for konkurranse og de som er utsatt for konkurranse.

Vennlig hilsen

Kjell J. Sunnevåg

direktør eksterne relasjoner

T: +47 55 59 75 00 | M: +47 900 48 548

Zander Kaaes gate 7, Bergen

T: 55 59 75 00

www.konkurransetilsynet.no

Fra: Hovde Randi <Randi.Hovde@sd.dep.no>

Sendt: tirsdag 5. mars 2024 10:09

Til: Sunnevåg Kjell Jostein <kjsu@kt.no>

Kopi: Aandal-Nilsen Vegard <vema@kt.no>

Emne: Møte med Postutvalget

Hei,

Jeg viser til hyggelig telefonsamtale i går om et møte mellom Konkurransetilsynet og [Postutvalget](#) 19. mars i Bergen fra 12:30. Jeg ringer deg i ettermiddag for å prate litt om hvordan vi skal legge opp møtet.

Postutvalget har fått et bredt mandat til å foreslå fremtidens postpolitikk, blant annet hva slags tjenestetilbud man skal pålegge postoperatørene (*en eller flere operatører, pålegg gjennom vedtak eller konkurranseutsetting, i hele eller deler av landet*) å tilby til postkundene.

Bakgrunnen for at utvalget skal se på alt på nytt, er at brevmengden (alt som leveres hjem i postkassa) har gått ned med mer enn 80 prosent siden 1999 og medført at Postens postbudnett nå er ulønnsomt. Nedgangen skyldes primært at post fra bedrifter til private (vinduskonvoluttene) har blitt erstattet av elektronisk kommunikasjon. Samtidig har netthandelen økt og det leveres ut flere og flere pakker, både over disk, i pakkeautomater, til postkassa (de minste pakkene) og på døra. Pakkevolumet i postkassa er imidlertid ikke så høyt at det gir lønnsomhet i postbudnettet slik det er i dag. En del av oppdraget er å vurdere om det offentlige burde ta vare på den ressursen som budnettet er, ut fra andre hensyn enn de rent postfaglige. Det vil i så fall være snakk om å sikre beredskap, folkehelse eller liknende.

Postmarkedet er konkurransesituasjonen omtrent slik:

- I brevmarkedet er bare Posten til stede, selv om eneretten på å formidle brev under 50 gram ble avvirket fra og med 2016
- I pakkemarkedet er det konkurranse
  - Schibsted Delivery/Helthjem disponerer det kommersielle avisbudnettet (dekker mellom 60 og 80 prosent av norske husstander, sterk reduksjon i dekingen nå når alle Amedias ulønnsomme budruiter legges nes våren 2024) og benytter Posten til distribusjon der de ikke har deking. Et datter-/søsterselskap, Aktiv Norgesdistribusjon, har også kontrakt med staten på distribusjon av aviser i abonnement på steder uten kommersielle avisbudnett
  - PostNord (de danske og svenske postverkene) er en stor aktør, har pakkeskap, utlevering i butikker over hele landet, leverer på døra og benytter Posten til distribusjon på steder der de ikke er til stede
  - Posten Bring er største aktør og leverer pakker i alle kategorier fra små netthandelspakker levert i postkassa til store bedriftspakker med rask fremsendingstid. Er til stede i hele landet med postbud, post-i-butikk og pakkeskap.
  - DHL, Schenker, JetPak, Porterbuddy osv. har sine nisjer i markedet

Jeg tenker at møtet mellom utvalget og Konkurransetilsynet kan belyse noen av disse problemstillingene:

- Det er mulig å se for seg at pakkelevering, og muligens brev, er bedriftsøkonomisk lønnsomt i storbyene
  - Hva vil være en effektiv innretning på leveringplikten?
  - Island har differensiering av leveringsplikten både på produktnivå (brev og pakke) og geografisk (fire soner fra urbant til ruralt) -hva er fordeler/ulempes med geografisk differensiering også i Norge?
- Hvordan kan man fremme effektiv konkurranse i markedet?
  - Finnes det alternative anskaffelsesformer staten kan benytte for posttjenester som ikke er bedriftsøkonomisk lønnsomme?
  - Danmark har innført anbudsordning (bland annet på øysamfunn) -hva ville vært fordeler/ulempes med en anbudsordning også i Norge?
- Hvilke konkurransemessige utfordringer kan en utvidelse av Postens tjenester (til eldre etc) eventuelt medføre?

- Posten er både statlig finansiert aktør og kommersiell aktør -ser Konkurransetilsynet noen utfordringer med dette?

Med vennlig hilsen

Randi Hovde

Sekretariatsleder for Postutvalget
Mobil: 930 35 492